

CYNGOR SIR YNYS MON	
ENW'R PWYLLGOR:	PWYLLGOR GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD
DYDDIAD Y CYFARFOD:	2 GORFFENNAF 2013
TEITL:	ADRODDIAD GWAITH – SIARTER DATBLYGU AELODAU 2013/14
AWDUR:	PENNAETH GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD - DROS DRO
DEILYDD PORTFFOLIO:	Y CYNGHORYDD VAUGHAN HUGHES

1.0 Cefndir

1.1 Er mwyn cefnogi anghenion, swyddogaethau a chyfrifoldebau Aelodau, mae Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru wedi datblygu Siarter Cymru ar Gyfer Cefnogi a Datblygu Aelodau. Nod y Siarter yw darparu fframwaith eang ar gyfer cynllunio lleol, hunanasesu, gweithredu ac adolygu – ynghyd â cymharu'r sefyllfa rhwng awdurdodau a rhannu arferion da ac arloesol. Adroddwyd ar feini prawf y siarter i'r Pwyllgor hwn ym mis Rhagyr 2012.

Mae'r Cyngor wedi gwneud ymrwymiad i ennill statws Siarter i adlewyrchu ei ymrwymiad i hyfforddi a datblygu Aelodau a chanolbwyntio ar Adolygiadau Datblygiad Personol yn unol â'r gofyn ym Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011. Mae hynny yn golygu bod angen paratoi hunanasesiad o sawl agwedd.

Wrth baratoi ar gyfer y Marc Siarter, mae'r Cyngor wedi llunio hunanasesiad yn gynharach eleni a denyddiwyd CLILC i gynnal adolygiad cymheiriad anffurfiol o'r gefnogaeth a'r datblygiad a gynigir i Gynghorwyr yn ei baratoadau ar gyfer y Cyngor newydd. Cafwyd atborth gan CLILC hefyd ar sefyllfa'r Awdurdod o ran bodloni'r meini prawf y mae'n rhaid cwrdd â nhw i ennill lefel gyntaf y Siarter.

Mae'r atborth a gafwyd wedi cadarnhau bod yr Awdurdod yn gwneud cynnydd da o ran ei baratoadau i ennill Statws Siarter.

Fodd bynnag, gofynnwyd am rywfaint o dystiolaeth ychwanegol ac mae'r manylion i'w gweld yn yr Atodiad i'r adroddiad hwn.

Yn amodol ar unrhyw sylwadau y bydd gan y Pwyllgor i'w gwneud, bwriedir diweddarau CLILC yn seiliedig ar y sylwadau yn yr atodiad, a hynny er mwyn

gwneud cynnydd gyda'r cais i ennill Marc Siarter. Y gobaith yw sicrhau statws Siarter yn ystod 2013/14.

2.0 Argymhellion

- a) Nodi'r cynnydd fel y manylir arno yn yr adroddiad;
- b) Rhoi awdurod i'r Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd - Dros Dro ddiweddar CLILC mewn perthynas â'r cais i ennill Marc Siarter.

Huw Jones
Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd Dros Dro
07/06/13

MEINI PRAWF	DIWEDDARIAD
A1. Bod Aelodau yn cael cefnogaeth gyda disgrifiadau rôl	Mewn perthynas â chyrrff allanol, mae CLILC wedi paratoi pecyn cymorth ar gyfer Aelodau. Bwriedir cylchredeg y pecyn cymorth i Aelodau. Nid yw disgrifiadau rôl ar gyfer cyrrff allanol ar gael bob amser a rhydd y pecyn cymorth ganllawiau cyffredinol ynghylch maglau a gwrthdrawiadau gwleidyddol. Bydd y Gwasanaethau Democrataidd yn ymgynghori gyda chyrrff allanol ar ddisgrifiadau rôl ac yn rhoddi i Aelodau ddisgrifiad rôl berthnasol. Y dasg hon i'w chwblhau yn ystod Ch2.
B2. Mae trefniadau mewn llaw i'r holl Aelodau gael EDP	Rhoddir sylw i hyn yn y cynllun hyfforddiant a datblygu a fabwysiadwyd gan y Cyngor yn y cyfarfod ar 23 Mai 2013. Bwriedir cynnal adolygiadau datblygiad personol yn Ch3.
B3. Bod rhaglen glir ar gyfer Cynghorwyr yn ei lle gyda threfniadau ar gyfer ei hadolygu bob blwyddyn	Ar 23/05/13, mabwysiadodd y Cyngor gynllun hyfforddi a datblygu ar gyfer 2013/14. Eitem safonol ar y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd i fonitro cynnydd.
B6. Mae cyfrifoldeb clir mewn perthynas ag arwain y rhaglen, gyrru'r strategaeth a monitro'r canlyniadau	Bydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd ar 19/06/13 yn enwebu un o'i Aelodau i weithredu fel Eiriolwr Datblygu Aelodau. Cefnogir y rôl hon gan y Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd Dros Dro.
B8. Cynigir i Aelodau'r cyfle i gael eu monitro gan gymheiriaid o blith Aelodau	Fel rhan o ymestyn y rhaglen datblygu a hyfforddi aelodau i gynnwys atborth gan aelodau, mae sgôp i ystyried anghenion penodol i gefnogi swyddogaethau'r Aelodau a chyfleon mentora. Mae CLILC yn cefnogi'r dasg hon ac yn gweithio yn y lle cyntaf gyda'r Pwyllgor Gwaith i nodi anghenion.
C2. Gwneud trefniadau i fusnes y Cyngor fod yn hyblyg a galluogi Aelodau i gymryd rhan lawn waeth beth fo eu hamgylchiadau personol	Yn unol â Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011, rhaid i Awdurdodau gynnal adolygiad (o leiaf bob tymor) ynghylch a yw'n well gan yr Aelodau gynnal cyfarfodydd yn ystod y dydd neu gyda'r nos. Mae hyn yn cael ei drafod ar hyn o bryd gydag Arweinyddion y Grwpiau.
C3. Rheoli cysylltiadau a chyfathrebu (systemau i gefnogi baich gwaith yr Aelodau ac ati)	Fel rhan o'r rhaglen Trawsnewid, mae rhaglen Rhagoriaeth Cwsmer wedi cael ei nodi. Mae Bwrdd Rhaglen wrthi'n cael ei sefydlu i ganolbwyntio ar ddarparu prosiectau penodol. Mae Aelodau newydd wedi cael pwynt cyswllt penodol er mwyn eu cyfeirio at swyddogion perthnasol ar gyfer arweiniad ynghylch baich gwaith.